

T. M. Trautner.

En Skitse fra Dybbøldagene 1864.

Ved Generallæge H. Laub.

Den 17de Marts døde Stiftsfysikus i Odense T. M. Trautner, 65 Aar gammel. At han var en ihærdig Embedsmand, og at han paa forskellig Viis har sat brede Spor baade som Organisator og Hygiejniker, kommer os ikke ved her. Derom vil Dagspressen og den lægefaglige Presse tale, for saa vidt den ikke allerede har talt. Men her i "Vort Forsvar" er der al Anledning til at mindes ham fra den Tid, han som ung Mand deltog i Krigen 1864. Trautner var en Type, han var en Figur i Landskabet, kendelig for alle og kendt af alle, der færdedes i Dybbølstillingen under Belejringen.

En Skitse fra Dybbøldagene 1864

Sent var han kommen til Studeringen, og han havde ikke naaet at faa Embedsexamen, inden Krigen udbrød, men meldte sig frivilligt til Tjeneste som Læge, saaledes som de fleste af os dengang. Nogen Overflod paa examinerede Læger kan der ikke have været, siden man betrodde denne medicinske Studentden ingenlunde ringe Post at være Læge ved Artilleriet i Dybbølstillingen. Meningen var vel nok den, at han skulde blive i Sønderborg og tage sig af de syge, der ikke kunde rykke med over i Stillingen; men efterhaanden som Situationen blev alvorligere, forsvandt Trautner mere og mere fra Sønderborg og opholdt sig mellem sine Artillerister med Standkvarter i en af Skanserne - jeg har glemt hvilken; men det var i en af de midterste - og forresten stadig paa Tournée imellem de andre.

Lægernes Uniform havde dengang himmelblaa Fløjs Krave med et meget pragtfuldt Guldbroderi, der grupperede sig om den i midten anbragte symbolske Æskulapstav. Til Feltuniformen fik vi imidlertid Lov til at aflægge dette ret kostbare Broderi og nøjes med en lille Æskulapstav i Metal paa Kraven. Hvad der havde foranlediget Trautner til at beholde Broderiet i hele sin Fylde, skal jeg lade være usagt; men vist er det, at det bidrog sit til at give ham et fra os andre unge Læger ret forskelligt Snit. Selvfølgelig gik Forgyldningen hurtigt af Sankt Gerstud, det vil sige ikke helt; men den blev medtaget paa en saadan Maade, at man maatte faa det Indtryk, at Bæreren af denne fordums Pragt var en ældre Militærlæge, der sled paa en af sine gamle Galafrakker. Dertil kom Trautners firskaarne Figur, et noget stort og allerede stærkt skaldet Hoved med den Slags blondt Haar, der aldrig bliver graat, klare lyseblaa Øjne, der straaede bag et Par Guldbryller ikke uligt en fra Dickens saare bekendt og saare elskværdig Figur, en Lighed, der ikke formindskedes ved hans frimodige Optræden, altid den samme overfor enhver, det være sig menig Mand eller høje Officerer.

Os unge Læger, der kun vare rigtigt indlevede i den mindre Del af den militære Verden, hvor vi selv hørte hjemme, imponerede Trautner i høj Grad. Han var, om jeg saa maa sige, Vært i Dybbølstillingen. Paa bitre Draaber og Portvin til daarlige Maver - og dem var der mange af - havde han aldrig Mangel, naar man kom til ham. Og kom han til os ved en Frokost, hvad enten den var anrettet paa Resterne af et Møblement i en Bondegaard eller ved Madkurvene i en Løbegrav, var han velkommen som ingen. Han kendte alle eller behandlede dem dog, som om han kendte dem tilstrækkeligt, og i ethvert Tilfælde kendte alle ham. En Dag havde han været til Frokost hos os - 3. Infanteriregiment - og blev siddende lidt, efter at de fleste af os vare gaaede, i Samtale med Regimentskommandøren. Noget senere udspandt sig imellem denne, Major Mathiesen og mig følgende Samtale: Majoren: Det er en net Mand, den Dr. Trautner. Jeg: Ja, Hr. Major! Det er en rigtig flink Fyr - Pause -.

En Skitse fra Dybbøldagene 1864

M: sig mig, Hr. Doktor! kalder de mig en Fyr. Jeg, i højeste Forbauselse: Jeg forstaar ikke Hr. Majoren. M: Da kaldte De dog nylig deres ældre Kollega for en flink Fyr. Man skulde have set Majorens Ansigt, da han fik at vide, at min "ældre Kollega" var paa min Alder og forresten ikke engang Kandidat, hvad jeg dog var. Den 25-aarige unge Mand blev af Majoren som vistnok af en stor Del andre antaget for at være - 45.

Jeg ved ikke, hvad man skulde mest beundre hos Trautner, den Utrættelighed, hvormed han kunde vedblive at røgte sit ofte meget strenge og tunge hverv - for os andre, Infanterilægerne, der var i Stillingen de Dage, vore Afdelinger var der, kom der dog efter de drøje Dage atter Hviledage, han var der altid - eller hans store personlige Elskværdighed overfor sine Medmennesker i dette blodige Stævne, eller hans store Personlige Mod. For modig var han som faa, selv om det for os, der kendte ham, var aabenbart, at selv hans kolossale Nervekraft begyndte at blive medtaget, da Belejringen nærmede sig sin Afslutning. Sidste Gang jeg saa ham i Dybbølstillingen, kunde han næsten ikke tale om andet end Granater. Han mærkede, at det trættede mig, og gjorde Undskyldning, men faldt strax tilbage paa Granaterne.

Nu! de havde ogsaa mange Bud efter ham. I Sønderborg boede Trautner hos Dr. Gade i et etfags Værelse paa første Sal, der stødte umiddelbart op til Familiens trefags Dagligstue. Efter det første kortvarige Bombardement forlod Familien Sønderborg, medens Trautner blev boende i sin Stue. En Nat vaagner han ved et Brag, farer ud af Sengen og vil trække Rullegardinet op for at se, hvad der var paa Færde. Snoren var i Uorden; men saa faldet det ham ind, at han jo er ene i Huset og saaledes ikke kan genere nogen ved at gaa ind i Stuen ved Siden af i sin meget lette Paaklædning. Lige som han vil aabne Vinduet, faar han Svar paa, hvad Larmen betød, idet en Granat farer ind igennem Vinduet i hans Sovekammer igennem hans Seng og ned i en Kælder, hvor den springer. Saaledes kan man komme til at skylde en Rullegardinsnor sit Liv.

Blandt de Rekvisiter, han havde medbragt fra Hjemmet, var en Slobrok af blomstret Sirts, saaledes som de dengang brugtes af enhver Student. Slobrokken tog han med ud i sin Nattekvarter i Skansens Krudtkammer. En Nat da han blev purret ud til en saaret og ikke fik Tid til at tage andet Overtøj paa, pillede en Granat det meste af Slobrokken af ham i Farten.

Her i min Stue ligge ovenpaa en Reol to Toppe af Granater. En Dag kørte Trautner og jeg sammen i en Trænvogn fra Dybbøl Mølle mod Sønderborg. Pludselig mærkede vi et stærkt Stød, som om Vognen var hoppet over en Sten; men i næste Øjeblik følte Trautner det mærkeligt varmt om Fødderne. Det var den ene af de to Toppe, der var falden i Vognen ind under Sædet, hvor vi begge sad. Den kom frisk fra Fadet; den anden tog jeg et andet Sted for Symmetriens Skyld; der var nok af dem.

En Skitse fra Dybbøldagene 1864

Jeg ved ikke, om "Vort Forsvars" Læsere kunne have Fornøjelse af denne lille Skitse. Noget fyldigt kan man jo ikke fremsætte om saa ung en Mand. Det, hvorpaa det kommer an, er, om det er lykkedes mig i nogen Grad at gøre Billedet af ham saa levende, som det staar for mig, et Billede af ham selv i de Omgivelser, hvori det maa ses. Jeg vil slutte med at tilføje, at der ogsaa imellem hans Standsfæller kun var én Mening om, at han fremfor nogen burde have et Ridderkors. Han var ogsaa den første, der fik det.

Artikel i "Organ for Foreningerne til Forsvarssagens Fremme", Nr 582. 23. Aarg., 12 April 1903.